

10.12.2019

VM048:00/2019
VN/10849/2019Valtiovarainministeriö/JulkICT-osasto
Katja Väänänen**Suomi.fi palvelujen strateginen ohjausryhmä**

Aika	10.12.2019, klo 14.00 – 16.00		
Paikka	Nh Jakovara, Mariankatu 9		
Osallistujat	Maria Nikkilä Marjukka Ala-Harja Suvi Remes	tietohallintoneuvos, VM tietohallintoneuvos, VM neuvotteleva virkamies, VM	pj vpj
	Elina Sipola Saku Airosmäe	suunnittelun asiantuntija, Kela johtaja, Verohallinto	
	Sirpa Alitalo Anna Kärkkäinen Antti Vertanen Antti Saarikoski Lasse Skog Tom Holmroos	teollisuusneuvos, TEM erityisasiantuntija, STM tietohallintojohtaja, MMM johtaja, MML kehitysjohtaja, VK erityisasiantuntija, Kuntaliitto	
	Jani Ruuskanen Jari Manninen Rosa Arola Maria Juka-Lahdenperä Mika King Mari Kervinen Jari Suhonen	hankepäällikkö, VRK projektipäällikkö, VRK kehityspäällikkö, VRK kehityspäällikkö, VRK kehityspäällikkö, VRK erityisasiantuntija, VRK kehityspäällikkö, VRK	
	Kimmo Mäkinen Katja Väänänen Päivi Anttila	erityisasiantuntija, VM erityisasiantuntija, VM assistentti, VM	pääsihteeri pääsihteeri sihteeri
Erikseen kutsuttuna	Mira Holmroos-Kolari Maaria Toikka	ICT-johtaja, VRK johtava asiantuntija, Traficom (Saara Punkan sijaisena)	
Poissa	Juha Tuomaala Saara Punkka Timo Salovaara	johtaja, MML yksikön päällikkö, Traficom johtaja, palvelut, VRK	

1 Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen (Maria Nikkilä)

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen esityslista

Päätös: Esityslista hyväksyttiin.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Maria Nikkilä)

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen (10.10.2019) pöytäkirja (liite 1)

Päätös: Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3 Suomi.fi maksut, tilannekatsaus (Liite 2 Suomi.fi maksut)

Lasse Skog esitteli maksujen tilannekatsauksen.

Palvelun saatavuus vuositasolla on ollut 99,985 %. Palvelussa on ollut lyhyt käyttökato 12.11., joka ei kuitenkaan aiheuttanut näkyvää haittaa palvelussa.

Palveluvolyymit ovat kasvaneet melko tasaisesti johtuen (kasvua 15 %) sekä uusista palveluista että käytön lisääntymisestä jo olevissa palveluissa. Suurin vaikutus on sillä, että isommat palveluja tarjoavat organisaatiot omaksuvat maksutavan. Vuodelle 2019 myönnetty rahoitus on n. 2 M€. HSL:n käyttöönotto on siirtynyt 11.12. ja siirtynee edelleen, jolloin rahoitusta voi jäädä käyttämättä n. 20-40 t€. Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä HSY mukaan palveluun 01/2020. Uusia kuntaorganisaatioita: Sastamala, Ylitornio, Kuopio. Uusia valtio-organisaatioita: Säteilyturvakeskus ja Ylioppilastutkintolautakunta. Passin ja / tai henkilökortin tilaaminen verkosta on suosittu palvelu. Suurimmat maksut -palvelut käyttäjät ovat Traficom, Poliisihallitus, Tampereen kaupunki, Tulli ja Verohallinto.

Maksuasetus julkisoikeudellisista suoritteista on tulossa. Seurataan yleistä maksukehitystä, mm. Mobile Pay nousee rajusti (lähes 10 % kaikista maksutapahtumista). Palvelujen maksullisuudesta on käyty keskustelua asiakasryhmässä. Lainsäädännössä todetaan selkeästi, että Maksut -palvelua tulisi käyttää. Poikkeuslupaa voi anoa VK:lta ja anomuksessa tulee olla hyvät poikkeusperustelut. Palvelun tarkennetusta hinnoittelusta on tarkoitus viestiä asiakkaille, vaikka tähän liittyvät laki- ja asetusmuutokset ovat kesken. Maksun minimisummaraja 50 snt / tapahtuma poistetaan vuoden 2020 aikana (Tullin tarve), Paytrailin raportointiin on tulossa pieniä muutoksia, jolla on vaikutusta palvelun kustannusten laskutukseen asiakkailta v. 2020 alkaen.

Kuntia on tarkoitus lähestyä kannustavasti maksut -palvelun kärjellä ja kysyä minkä tyyppisiä asioita ja verkkopalveluja kunnilla on käytössä.

4 SuoJA-hankkeen loppukatsaus (Liite 3 SuoJA loppukatsaus)

Jari Manninen esitteli SuoJA -hankkeen loppukatsauksen.

Suomi.fi-palveluiden jatkokehityshanke (SuoJa) asetettiin v. 2018-2019. Hanke on suoraa jatkoa Kansallisessa Palveluarkkitehtuuriohjelmassa (KaPa) toteutetuille Suomi.fi-palveluille ja rahoitus (23 152 000 €) myönnettiin KaPa-ohjelmasta säästyneistä rahoista. Rahoitus käytetään kokonaisuudessaan suunnitellusti 2019 loppuun mennessä (pl.sote-maakuntarahoitus). Budjetin mukainen toteuma on 14,9 M€, rahoitusta on jäljellä 1,5 M€

Hankkeen keskeiset tavoitteet Suomi.fi-palveluiden kehittämisessä.

Suomi.fi-verkkopalvelu ja palvelutietovaranto

- Sote-palveluiden valinnanvapauden tietopalvelu
- Integraatio Omakanta -palveluun
- Verkkopalvelussa kuukausittaisten kävijöiden tasainen kasvu 30% (2017->2018) & (25%) 2018 ->2019
- Palvelutietovarantoon palveluja kuvanneet organisaatiot 508 -> 578 (1.1.2018 - 31.10.2019)

Suomi.fi-tunnistus

- eIDAS –solmupiste
- Tupas-rajapinnoista siirtyminen OpenID-connect-rajapintaan
- Ulkomaalaisten tunnistuspalvelu
- Tunnistustapahtumien määrissä 20 % kasvu (2018 -2019)
- Uusia asiointipalveluja 2018 – 2019 240 kpl (45 % kasvu)

Suomi.fi-valtuudet

- KATSO-palvelun korvaamiseen vaadittavat ominaisuudet, KATSO –korvaaminen, jatkuu 2020
- Suomi.fi-viestit palvelun käyttöönotto valtuuspyynnöissä
- Yritys-yritys –valtuuden tarkistusrajapinta, henkilö -yritysvaltuuden tarkistusrajapinnasta on käyty keskustelua
- Apteekkivaltuuttaminen
- Valtuudet liitetty ORK:n RTJ -rekisteriin
- Sähköisiä valtakirjoja 3,8 milj. kpl
- 76 asiointipalvelua, joita hyödyntää 939 organisaatiota ja näistä yksityisiä on 835 kpl
- Valtuuskoodeja tuotannossa 188 kpl
- Valtuuskyselyitä yli 2 milj./kk

Suomi.fi-viestit

- Yritysten viestit (rekisteri-, valtuuskoodi- ja valtakirjapohjaiset valmiina)
- Mobiilisovellus
- Valtakirjapohjainen henkilön ja yrityksen puolesta asiointi
- Suostumus sähköiseen asiointiin: yli 300 000 kansalaista
- Viestejä lähetettäviä organisaatioita 259 (65% kasvu asiointitilistä)
- Viestejä hyödyntäviä asiointipalveluja 437 (70 % kasvu vuodesta 2018)

Käydyssä keskustelussa Jani Ruuskanen täydensi, että tietojen päivittyminen palvelutietovarantoon on nopeampaa kuin aiemmin. Lisäksi tietoja tuottavat organisaatiot voivat toimittaa palautetta puuttuvista tiedoista. Todettiin myös, että tunnistustapahtumia on n. 9 - 10 milj. kuukaudessa päivästä riippuen, esim. v. 2019 oli yli 8 milj. tapahtumaa joka kuukausi.

Päätös: Puheenjohtaja Maria Nikkilä esitti lopuksi, että Suomi.fi palvelut ovat lakisääteisesti DVV:n vastuulla olevia tehtäviä ja joille on mitoitettu pysyvä rahoitus. Parhaillaan on käynnissä yhteiseen kehittämiseen liittyviä suunnitelmia, esim. yhteisten yrityspalveluiden kehittäminen erityisesti Suomi.fi viesteihin ja -valtuuksiin. Lisäksi on tavoitteena Suomi.fi palveluiden käyttöönoton tehostaminen kunnissa ja sairaanhoitopiireissä. Tiedonhallintalain toimeenpanon osalta ei ole suoria kytköksiä hankkeeseen, vaan siihen on oma hankkeensa. Tiedonhallinnan täytäntöönpano on ensisijaisesti lain tarkoittamien tiedonhallintayksiköiden vastuulla. Sitä ohjataan ja tuetaan suunnitelmallisella täytäntöönpanon projektilla. Tärkeää on, että lakia soveltavat viranomaiset sekä sitä ohjaavat valtiovarainministeriö ja muut ministeriöt ja 1.1.2020 perustettava uusi tiedonhallintalautakunta käyttävät uuden lainsäädännön mahdollisuudet hyväkseen.

5 Suomi.fi viestit käyttöönotot ja valtionavustukset (Liite 4 Suomi.fi-viestit käyttöönotot ja valtionavustukset)

Katja Väänänen esitteli Suomi.fi viestit käyttöönottojen tilannekatsauksen.

Tukea on myönnetty julkisen hallinnon organisaatioille, joilla on oikeus tai velvollisuus käyttää Suomi.fi -viestit palvelua KaPA -lain mukaan. KaPA -rahoitusmomentin käyttö päättyy 2019, joten siksi rahoitusaika määritelty samaan aikajanaan. Hakemuksia oli

yhteensä 75 kpl, hakijatahoja yhteensä 117, joista virastoja 12, kuntayhtymiä 14 ja kuntia ja kaupungeja 91. Hankkeiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat 3 652 766,47 €, joista valtion tukea voidaan maksaa enintään 75 %. Osa on peruuttanut hakemuksensa, osalle hakijoista on tehty kielteisiä päätöksiä.

Yhteenveto tilanteesta 9.12.2019

- Tuen enimmäismäärä	3 000 000,00 €
- Tukea myönnetty	2 179 563,25 €
- Tukea maksettu	1 189 527,41 €
- Tukea peruutettu	990 035,84 €

Hankkeet olivat arvioineet kustannuksia yläkanttiin, maksatusvaiheessa tarkastelu tehty toteuman mukaan. Kaikki päätökset on tehty 20.12.2019 mennessä. Hakijoiden joukossa on ollut hyviä business-caseja. Esim. Wilma, lupapiste, kirjastojärjestelmiä, palvelusetelitoimintaa yms.

Käydyssä keskustelussa todettiin, että toimintamalli on hyvä ja että rahoituksella edistetään hyvin myös käyttöönottojen etenemistä. Toivottiin paremmin hyötyjä näkyville. Todettiin, että Suomi.fi viestit -alustasta ei voi nähdä suoraan, mihin konkreettiseen business-caseen kohdistuu Viesteissä mutta pyritään rakentamaan parempaa analytiikkaa jatkossa.

6 Suomi.fi seurannan ja arvioinnin katsaus

(Liite 5a Suomi.fi -arviointi päätelmät ja suositukset) ja (Liite 5b Suomi.fi -VRK:n toimenpiteet)

Maria Nikkilä esitteli Suomi.fi (KaPA-ohjelman) arviointiraportin (2019) pohjalta tehdyt johtopäätelmät ja suositukset. Arvioinnin toteuttajana on Owalgroupp, kuten aiemminkin. Arvioinnin tueksi on mm. haastateltu palveluohjaajia ja käyttäjäorganisaatioita. Arviointiraportti on valmistunut ja se toimitetaan ohjausryhmän jäsenille tiedoksi.

Johtopäätelmät

1. KaPA-ohjelmassa luotu palvelutuotannon keskittämisen malli on uudistanut toimintatapoja, lisännyt yhteistyötä ja näin luonut edellytyksiä palvelutuotannon rohkealle uudistamiselle ja digitalisoinnille. (mm. VM:ssä käynnistetty PATU -ohjelma).
2. Suomi.fi -palveluiden asiakaslähtöisyys on kehittynyt kuluneen vuoden aikana.
3. Käyttöönottojen lisääminen on ollut alusta alkaen ja edelleen Suomi.fi palvelukokonaisuuden suurin kehittämiskohta.
4. Palveluiden vaikuttavuuden esteenä eivät ole teknologiset ratkaisut, vaan palveluiden käyttötarkoituksen ja saavutettavissa olevan hyödyn ymmärtäminen.

Suosituks

1. Palveluiden kehittämistä tulisi johtaa asettamalla tavoitteeksi käyttöönottajien saavuttamat hyödyt ja yhteiskunnallinen kokonaisvaikuttavuus.
2. Palvelutarjoama olisi tärkeää kääntää tuotelähtöisestä tarve- ja palvelukokonaisuuslähtöiseksi.
3. Palveluiden ominaisuuksien ja kokonaisuuden kehittämistä tulisi suunnitella yhteistyössä asiakasorganisaatioiden kanssa, niistä tulisi laatia riittävän yksityiskohtaiset suunnitelmat ja ne tulisi viestiä asiakkaille systemaattisesti.
4. Palveluiden kehittämistä tulisi tarkastella elinkaariähtöisesti, aitoja tarpeita kriittisesti arvioiden.
5. Palveluiden käyttöönottoja on tärkeää tukea taloudellisesti kehitysosanostusten hyötyjen saavuttamiseksi.

Jari Manninen esitteli VRK:n toimenpiteet Suomi.fi-palveluiden arvioinnissa esitettyjen suositusten toimeenpanemiseksi.

1. Palveluiden asiakaslähtöisyyden vahvistaminen. Palveluohjaustiimien toiminnan arviointi ja kehittäminen, palautteet käsittely systemaattisempaan suuntaan.
2. Strategisen ja operatiivisen kehittämisen suunnitelmista tulisi viestiä nykyistä ennakoivammin ja avoimemmin.
3. Palveluiden käyttöönottojen lisääminen. Palveluiden käyttöönottoja tulisi saada merkittävästi lisää Suomi.fi –palvelukokonaisuuden uskottavuuden varmistamiseksi; työn painopisteen tulisi olla aikaisempaa enemmän asiakashyötyjen realisoimisessa.
4. Ylläpidon ja virhetilanteisiin reagointi. Ylläpidon ja virhetilanteisiin reagoinnin resursointi tulee varmistaa ja prosesseja kehittää luotettavuuden varmistamiseksi.
5. Suomi.fi palvelujen tarpeellisuuden arviointi. Suomi.fi-palvelujen kokonaisuutta tulisi arvioida kriittisesti suhteessa asiakkaiden tarpeisiin ja syntyneisiin kokemuksiin kehitetyistä palveluista; kaikkien palvelujen edelleen kehittäminen ei ole välttämättä enää tarkoituksenmukaista. VRK on käynnistänyt Suomi.fi-palveluiden arvioinnin yhteistyössä KPMG:n kanssa elokuussa 2019. Tavoitteena on tarkastella palveluiden taloudellista hyötyä, luoda palveluille hyötymittarit tulevaa tarkastelua varten ja kartoittaa vaihtoehtoisia tuotannon skenaarioita. KPMG:n toteuttama raportti valmistuu tammikuussa 2020.

Käydyssä keskustelussa todettiin, että DVV:ssä on käynnistymässä asiakasohjauksen malli ja parempaa asiakkaiden segmentointia ollaan aloittamassa.

Marjukka Ala-Harja lisäsi, että asiakkaiden kokemuksia voisi koota kirjallisesti esim. Suomidigi -sivustolle.

Keskusteltiin myös siitä, että keskittämisen strateginen merkitys ja kriittisyys kasvavat ja sitä näkökulmaa tulee viedä eteenpäin kokonaisuuden kuvaamisessa.

Päätös: Puheenjohtaja Maria Nikkilä esitti, että Suomi.fi palvelujen KPMG:n toteuttama tarpeellisuuden arvioinnin raportti käsitellään seuraavassa ohjausryhmässä.

7 Katso alasajo, tilannekatsaus (Liite 6 Katso alasajo)

Mira Holmroos-Kolari esitteli Katso alasajon tilannekatsauksen.

Suurin osa (70/114) Katso-tunnistusta käyttävistä asiointipalveluista on siirtymässä korvaaviin ratkaisuihin v. 2019 loppuun mennessä. Loput asiointipalveluista ovat hakeneet Katso-tunnistuksen käytölle jatkoaikaa ensi vuoden puolelle. Viimeiset palvelut ovat siirtymässä pois Katso:sta marras-joulukuun vaihteessa 2020.

Veron esittämä tarvelista käyty kokonaisuudessaan läpi yhteistyössä ja selvitetty riippuvuudet Katson korvaavien toimintojen osalta. Pääosa korvaavista toiminnoista katetaan jo kehitystiekartalla olevilla toiminnoilla, lisätarpeista on pidetty työpajat käyttötarpeen ja laajuuden selvittämiseksi sekä aloitettu ratkaisujen selvitystyö. Veron tarjoama virkailija-avusteinen keskitetty rekisteröinti alkaisi näillä näkymin kesäkuussa 2020 (yhteisöt, joilla ei perusrekisterissä merkittyä edustajaa). Mahdollistava tekninen toiminnallisuus on tulossa Valtuudet-palveluun alkaen joulukuusta 2019. Valtuudet-virkailijatoimintojen keskitetyn rekisteröinnin yhteissuunnittelu käynnissä Veron kanssa.

Katso-hyödyntäjien kanssa on perustettu viestinnän yhteistyöryhmä työstämään yhtenäistä viestintämateriaalia asiointipalveluiden asiakkaita ja loppukäyttäjää varten. Kullakin hyödyntäjällä ja asiointipalvelulla on viestintävastuu Katsosta siirtymisestä omille asiakkailleen ja loppukäyttäjilleen.

Ulkomaalaisen tunnistuspalvelun osalta sopimus on tehty ja käyttöönotto-projekti käynnissä. Suomi.fi-tunnistuksessa ulkomaalaisen tunnisteiden testipalvelu julkaistu ja päivitetty asiointipalveluiden käyttöön.

Käydyssä keskustelussa Saku Airosmaa totesi, että aikataulun osalta on riski olemassa. Oikeat toimenpiteet ja keskusteluyhteys ovat olemassa DVV:n kanssa mutta paljon on valtuuspalveluun rakennettavia toiminnallisia asioita kesken.

Elina Sipola täydensi, että Kelan Kelmu -asiointipalvelun osalta käyttöönotto siirtyy 16.5.20 ajankohtaan.

Kimmo Mäkinen esitti, että seuraavaan kokoukseen lisätään yhteenvetoon tieto DVV - virkailijatoiminnon käynnistämisestä.

Päätös: Puheenjohtaja Maria Nikkilä esitti, että tämä asiakohta käsitellään tarkemmin seuraavassa kokouksessa.

7 Muut asiat

- DVV:n organisointi ja mahdolliset muutokset ohjausryhmän jäseniin. Todettiin, että virasto nimeää edustajansa Suomi.fi ohjausryhmän jäseniksi. Todettiin, että Jaana Nevalainen tulee jatkossa edustamaan Kuntaliiton edustajana Tom Holmroosin tilalla.
- Seuraava kokous, Suomi.fi -palvelujen strateginen ohjausryhmä 11.2.2020 klo 14-16, Nh Jakovara (Mariankatu 9)
- Tulevat kokoukset: 14.4., 9.6., 26.8. 13.10. ja 8.12.

Liitteet

Liite 1 Suomi.fi strategisen ohjausryhmän 10.10.2019 pöytäkirjaluonnos

Liite 2 Suomi.fi maksut

Liite 3 SuoJA loppukatsaus

Liite 4 Suomi.fi-viestit käyttöönotot ja valtionavustukset

Liite 5a Suomi.fi -arviointiraportti päätelmät ja suositukset

Liite 5b Suomi.fi -arviointiraportti VRK:n toimenpiteet

Liite 6 Katso alasajo